

№1 (36) 2020

Tęcza

ŻYTOMIERSZCZYZNY

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. WACŁAWA W ŻYTOMIERZU

Drodzy Czytelnicy czasopisma „Tęcza Żytomierszczyzny”!

Chrystusowe pielgrzymowanie do Jerozolimy, Jego ból i męka zostają uwieńczone Jego radosnym i pełnym chwały Zmartwychwstaniem. Los Jezusa staje się udziałem każdego Jego ucznia, czyli każdego z nas. Zmartwychwstały Chrystus, w tym trudnym dla nas wszystkich czasie, jest z nami! On umacnia naszą wiarę, nadzieję i miłość. On nieustannie, tak jak do Apostołów, mówi do nas: „Pokój Wam!”

Jako Wasz Biskup życzę Wam, aby obecność Chrystusa przenikała każdą chwilę Waszego życia. Zwłaszcza te chwile, które wydają się Wam trudne i czasami nie do zniesienia. Niech wtedy opromieni je radość Zmartwychwstałego Pana, który mówi: „Nie lękajcie się! Ja jestem z Wami!” Niech Zmartwychwstały Odkupiciel, zapraszający nas nieustannie do wspólnej Wieczery, zabierze z waszych serc wszelkie lęki i obawy, a w zamian napełni je radością i pokojem, abyśmy razem mogli dzielić się z innymi najpiękniejszą nowiną o nadziei i życiu.

Na radosny czas Świąt Paschalnych, choć przeżywanych inaczej niż dotychczas, całej Redakcji „Tęczy Żytomierszczyzny”, waszym Czytelnikom i ich rodzinom z radością z serca błogosławię i zapewniam o mojej modlitwie w Waszej intencji.

**+ Vitalij Kryvytskyj SDB,
biskup kijowsko - żytomierski**

Składam

*serdeczne życzenia
zdrowych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych.*

*Niechaj ten szczególny czas
napełni nasze serca
nadzieją, pokojem i miłością.*

Wesołego Alleluja!

**Damian Ciarciński
konsul generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Winnicy**

**wraz ze
współpracownikami**

*Z okazji Świąt
Wielkanocnych*

*życzymy szczęścia w
rodzinnych domach, radości,
smacznego jajka,
wiosny w sercu, pogody
ducha oraz samych
sukcesów!*

*Szczęśliwych i spokojnych
Świąt Wielkanocnych!*

**W imieniu Redakcji oraz
Zarządu Żytomierskiego
Obwodowego Związku
Polaków na Ukrainie**

**Wiktoria
Laskowska-Szczur**

AKTUALNOŚCI

Niebiańska Sotnia Небесна Сотня	4
W Żytomierzu uczczono pamięć powstańców styczniowych Поляки в Житомирі вшанували пам'ять січневих повстанців	4

WYDARZENIE

Koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Żytomierzu! Концерт ансамблю пісні і танцю „Śląsk” у Житомирі!	5
10 lat Konsulatu Generalnego RP w Winnicy 10 років Генеральному Консульству РП у Вінниці..	8
Z historii Konsulatu Generalnego RP w Winnicy З історії відкриття Генерального консульства у Вінниці	9

HISTORIA

Wszystko tu się zaczęło... w rodzinie! Все почалося тут ... в родині!	10
Akt zaślubin Polski z morzem Заручини Польщі з морем	12

RELIGIA

Diecezja charkowsko-zaporoska ma nowego biskupa Харківсько-Запорізька єпархія отримала нового єпископа	14
--	----

PAMIĘTAMY O NICH

75. rocznica wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau 75-річчя визволення табору „Аушвіц-Біркенау”	16
Śpieszmy się kochać ludzi ... Спішимо любити людей	18
Prof. dr hab. Anatol Świącicki nie żyje Професор Анатолій Свінціцький некролог	19

KULTURA

„Hej kołęda, kołęda!” – wielkie kolędowanie na Śląsku „Хей, коляда, коляда!” – велике колядування у Сілезії	20
Z Polską w sercu! З Польщею в серці!	23
Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego w Żytomierzu Міжнародний день рідної мови у Житомирі	24

NASZE TRADYCJE

Polacy w Żytomierzu uczcili Żołnierzy Wyklętych Поляки у Житомирі вшанували забутих історією воїнів	26
Życzenia z okazji 50. rocznicy urodzin księdza kanonika Wiktora Makowskiego Вітання з нагоди 50-ліття ксьондза каноніка Віктора Маковського	27

Tęcza Żytomierszczyzny kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. dk. dr Jacek Pawłowicz
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodymyr Jerszow
dr Irena Kopoć
mgr Elwira Gilewicz
mgr Jana Laskowska
mgr Olena Staniszevska
Olga Kolesowa, Oleg Filenko, Aleksander Długosz
Aleksiej Salej (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna, 17/20, gab. 109-111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Druk FOP Gembariski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини щоквартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
кс. dk. Яцек Павлович
кс. Ярослав Гжицький
проф. Володимир Єршов
доц. Ірина Копоть
маг. Ельвіра Гілевич
маг. Яніна Ляковська
маг. Олена Станішевська
Ольга Колесова, Олег Філенко, Олександр Длогуш
Олексій Салей (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція
вул. Театральна, 17/20, каб. 109-111
10014, м. Житомир, Україна
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Друк ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Poligraf”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Тираж 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Niebiańska Sotnia

20 lutego 2014 roku w centrum stolicy Ukrainy zginęło blisko 80 osób. Był to najtragiczniejszy dzień wydarzeń na Majdanie. Demonstracje trwały wówczas trzy miesiące. W sumie życie straciło w nich ponad sto osób. W rocznicę najbardziej krwawego starcia rewolucji godności obchodzony jest Dzień Bohaterów Niebiańskiej Sotni.

W szóstą rocznicę brutalnej rozprawy na ul. Instytuckiej w Kijowie dyplomaci państw Bukaresztańskiej Dziewiątki akredytowani na Ukrainie upamiętnili Niebiańską Sotnię.

20 lutego o godz. 12 w miejscu pamięci Bohaterów Niebiańskiej Sotni przy al. Bohaterów Niebiańskiej Sotni (niegdyś ul. Instytucka) ambasadorowie Polski, Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji i Węgier uroczystie złożyli znicze i kwiaty, oddając cześć i upamiętniając bohaterstwo Ukraińców, Białorusinów, Gruzinów, Ormian oraz wszystkich, którzy nie zawahali się własną pierśią bronić wolności i demokracji na kijowskim Majdanie.

Redakcja

Dyplomaci złożyli kwiaty w holdzie bohaterom Majdanu / Дипломати поклали квіти на честь героїв Майдану

W Żytomierzu uczczono pamięć powstańców styczniowych

21 stycznia konsul generalny RP w Winnicy oraz członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie upamiętnili bohaterów walczących o wolność.

Na Cmentarzu Polskim konsul Damian Ciarciński położył kwiaty na mogile powstańca Ksawerego Rucińskiego oraz opowiedział o historii zrywu niepodległościowego z 1863 roku. Wszyscy wspólnie pomodlili się w intencji uczestników powstania.

Młodzież na czele z prezesem ŻOZPU Wiktoria Laskowską-Szczur i nauczycielkami języka polskiego Wiktoria Zubarewą i Natalią Zubarewą zapaliła znicze na grobie Jana Paderewskiego (ojca Ignacego Jana Paderewskiego), który za udział w styczniowej insurekcji został aresztowany i przez rok przesiedział w więzieniu carskim.

W tym roku mija 157. rocznica wybuchu powstania styczniowego, ostatniego w XIX wieku polskiego zrywu narodowe-

Uczczenie pamięci Ksawerego Rucińskiego / Вшанування пам'яті Ксаверія Ручинського

go. Było ono szczególnie, niepodobne do żadnego z polskich powstań okresu zrywów. Przede wszystkim po raz pierwszy walkę prowadziła armia nieregularna, partyzancka. O tym wiedzą niemal wszy-

scy ze szkoły, mało kto jednak ma świadomość, że Polacy z Żytomierza aktywnie uczestniczyli w czynie zbrojnym 1863 i 1864 roku.

Redakcja

Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Żytomierzu to widowisko złożone z muzyki, pieśni i tańców ludowych i narodowych, z udziałem: solistów, chóru, baletu i orkiestry / Виступ ансамблю пісні і танцю „Śląsk” у Житомирі - видовище, складене з народної, національної музики, пісень та танців, за участю: солістів, хору, балету та оркестру

Концерт ансамблю пісні і танцю „Śląsk” у Житомирі!

Brawa, bisy i owacje na stojąco! Koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Żytomierzu!

У Житомирі в приміщенні обласного музично-драматичного театру імені І. Кочерги з аншлагом відбувся концерт всесвітньо відомого Ансамблю пісні і танцю «Шльонськ» імені Станіслава Хадина - композитора і письменника, збирача народних пісень, професора. Виступ артисти присвятили ювілейній даті - 30-й річниці створення громадської організації «Житомирська обласна Спілка поляків України». Концерт справив яскраве незабутнє враження і став визначною подією у культурному житті краю.

Велика глядацька зала театру на майже тисячу місць ледь вмістила усіх, хто завітав на концерт ушлявленого

творчого колективу, не лише житомирян, а й шанувальників прекрасного з Бердичева, Коростеня, Коростишева, Хорошева, Олевська, Новограда-Волинського, Мар'янівки, Баранівки, Брусилова та інших міст і районів області, а також Києва, Вінниці, Ворзеля. Головну сцену краю прикрасили прапори: блакитно-жовтий України і біло-червоний Польщі, – символізуючи дружбу двох братніх народів. Голова ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» Вікторія Ляковська-Щур радо привітала гостей. На концерт завітали Генеральний консул Республіки Польща у Вінниці Дамян Цярцінські, аташе Посольства РП в Україні полковник Колонель Мальчевська.

І ось залунали чарівні звуки музики у майстерному виконанні оркестру під орудою диригента Зигмунта Магери і понад сотня артистів у яскравих національних костюмах заспівали і закружляли в танку. Програма концерту була

надзвичайно насиченою і різноманітною. До глибини душі мелодійністю і змістовністю зворушували ліричні, патріотичні і жартівливі польські пісні. Граціозністю і вишуканістю, тонкою ліричністю і бурхливим темпераментом, легкістю, з якою танцюристи виконували складні рухи і фігури, зачаровували танці - швидкий темпераментний краков'як і живий та веселий «оберек», повільний плавний вальсopodobний «куявяк» і енергійний у ритмі маршу збуйницький (збуї – народні месники) танок, який виконують одні чоловіки з топориками (цюпагами) в руках. При цьому артисти щоразу перевдягалися у нові оригінальні національні костюми, прикрашені барвистою вишивкою, різноманітними орнаментами, яскравими стрічками. Усі номери, поєднані в одне ціле гармонійне дійство, показали високу духовну культуру польського народу, оспівали його мужність і хоробрість, розкрили народний характер, висвітлили минуле

і сучасне країни. Гідною винагородою артистам були бурхливі оплески вдячних глядачів, які довго аплодували їм стоячи. На сцені з'являються корзини біло-червоних троянд від Житомирської обласної Спілки поляків України та Житомирського міського голови Сергія Сухомлина.

На завершення концерту Генеральний консул Республіки Польща у Вінниці Дамян Цярцінські наголосив на важливості таких спільних заходів, адже вони сприяють подальшому розвитку партнерських відносин, зміцненню дружби і взаєморозуміння між польським і українським народами.

Вітальний лист від голови облдержадміністрації Віталія Бунечка зачитала тимчасово виконувачка обов'язків начальника департаменту культури, молоді та спорту органу виконавчої влади Світлана Ярмолицька. У документі відзначається висока професійна майстерність ансамблю «Шльонськ» і його значний вклад у зміцнення дружби двох братніх народів. Висловлюється також побажання артистам творчого натхнення і подальших творчих злетів.

Вітальний лист разом із грамотою та букетом квітів посадовець вручила віце-директору польського творчого колективу Томашу Яніковському. Пан Томаш подякував за запрошення і можливість виступити. Він повідомив, що під час туру по Україні, колектив окрім Житомира, також представив своє мистецтво у Києві та Львові і пообіцяв приїхати знову.

Сердечно подякувала артистам за виступ, подаровані позитивні емоції і радісні почуття голова Спілки поляків Вікторія Ляковська-Щур та висловила сподівання на подальші творчі зустрічі. Вона, також зазначила, що цей концерт став можливим завдяки плідній співпраці з партнерським Сілезьким воєводством, та особистій підтримці маршалка Якуба Хелстовського, Житомирської ОДА, Фонду Wolność i Demokracja».

Подію висвітлювали не лише житомирські журналісти, а й працівники польського телебачення TVP Polonia із Вроцлава на чолі з Гражиною Орловською - Сондей.

Після концерту глядачі, яких переповнювали емоції, залюбки ділилися своїми враженнями. Житомирянка Валентина, наприклад, вже не вперше на концерті колективу, але щоразу її вражають і зачаровують висока виконавська майстерність артистів, чудова музика, неймовірна краса костюмів. Такі концерти надихають, дарують радість, добро, наснагу, а ще свідчать, що Україна і Польща разом. Хочеться знову і знову бачити і чути цей ансамбль.

Soliści Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” skocznie wywijali na scenie Teatru Muzyczno-Dramatycznego / На сцені Житомирського театру солісти ансамблю пісні і танцю „Шльонськ”

„Karolinka” w wykonaniu solistki Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” / „Каролінка” у виконанні солістки ансамблю

Góralskie Tańce w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” / Гуральські танці у виконанні Ансамблю пісні і танцю „Шльонськ”

Podziękowanie dla organizatorów koncertu /
Подяки для організаторів концерту

Na koncert przybyli goście honorowi /
В глядацькому залі присутні почесні гості концерту

Дуже вдячний польським артистам, що приїхали і подарували таке чудове свято, і житомирянин Валерій, який на концерті ансамблю був уперше. Враження чудові, говорить чоловік, я одержав велике емоційне задоволення, що важко передати словами. Така експресія, запал, енергія відчуються у всіх виступах, майстерно відпрацьований кожний рух, продумана кожна деталь.

Польський ансамбль «Шльонськ» - це висококультурний народний колектив, який відзначають інтелігентність, європейськість, зауважує народний артист України Рафаїл Малиновський. Чудові оркестрова група, вокально-хорова, цікаві ігрові жанрові танці... Роки ідуть (ансамбль був заснований у 1953 році), а колектив тримається на високому рівні. Це зразок того, як треба берегти і розвивати своє народне.

З півсотні глядачів, від 6 до 70 років, приїхали на концерт із райцентру Хорошева. Від виступу ансамблю у всіх нас – супер-враження, говорить голова культурно-просвітницької Співки поляків імені Владислава Реймонта Жанна Шишкіна. Вражають неабияка виконавська майстерність, високий професіоналізм колективу, а також відчувається велика любов до рідної мови, культури.

Це фейерверк – барвистий, яскравий, незабутній, усміхається глядачка Феонія, яка приїхала разом із своїми земляками із найвіддаленішого, за 180 кілометрів від обласного центру, містечка Олевська.

Колосальний професіоналізм відзначає ансамбль «Шльонськ», ділиться враженнями солістка обласної філармонії імені С.Ріхтера Світлана Ніканорова. Художній рівень - найвищий, зразковий. Люди живуть творчістю - абсолютна гармонія музики, пісень, танців, костюмів, тож і складається образ польської народної автентичної творчості і сильного незламного духу.

Надія Петрина

10 lat Konsulatu Generalnego RP w Winnicy

Z okazji jubileuszu odbyła się konferencja prasowa konsula generalnego Damiana Ciarcińskiego oraz zespołu placówki dyplomatycznej, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele mediów polskich i ukraińskich z obwodów wchodzących w skład winnickiego okręgu konsularnego.

Swoje wystąpienie konsul Damian Ciarciński rozpoczął od przedstawienia historii powstania polskiej placówki dyplomatycznej w Winnicy. Na jej czele stali kolejno: p.o. kierownik Andrzej Słomski, Krzysztof Świderek, Tomasz Olejniczak, p.o. kierownik Wojciech Mrozowski, a od 2018 roku Damian Ciarciński. Terytorium winnickiego okręgu konsularnego obejmuje cztery obwody środkowej Ukrainy, a więc wschodnie Podole, Wołyń-Żytomierszczyzna, Polesie oraz Bukowinę. Rozciąga się od granicy z Białorusią do granicy z Mołdawią i Rumunią.

Konsul zaprezentował główne zadania i nurty działalności winnickiej placówki, w prezentacji multimedialnej przedstawił dokonania i projekty zrealizowane w ciągu 10 lat, a także dane statystyczne. Od początku swego istnienia konsul wydał ponad 900 tys. wiz Schengen i krajowych, jego pracownicy pełnili setki dyżurów, przyjmując wnioski o Kartę Polaka, których wydano ponad 20 tys. Zwrócono uwagę na istotne zmniejszenie liczby wydawanych wiz Schengen i znaczący przyrost wiz krajowych.

Jednym z ważnych zadań winnickiego konsulatu jest pomoc polskim organizacjom społecznym – w okręgu konsularnym działa ponad sto towarzystw oraz blisko 40 polskich zespołów ludowych, chórów i grup teatralnych. Konsulat wspiera akcje organizowane przez lokalne stowarzyszenia, bierze udział w przygotowaniu wydarzeń kulturalnych i artystycznych, festiwa- li, konkursów oraz wystaw.

W swym wystąpieniu konsul sporo miejsca poświęcił nauczaniu języka polskiego w okręgu. W niemalże 170 punktach w ponad 90 szkołach państwowych i 70 szkółkach sobotnio-niedzielnym polskiego uczy się łącznie ponad 18 tys. uczniów – poinformował Damian Ciarciński. Mówił też o wsparciu, jakie otrzymują organizacje polskie oraz placówki edukacyjne.

Ze słów konsula wynikało, że podległy mu urząd konsularny zawsze starał się

Konferencja konsula generalnego Damiana Ciarcińskiego / Під час прес-конференції

Podczas wywiadu z dziennikarzami polskich mediów / Інтерв'ю для журналістів польонійних медіа

rozвивać kontakty polsko-ukraińskie poprzez łączenie środowisk kultury, sztuki, nauki i gospodarki. Na przykład na zaproszenie placówki na terenie winnickiego okręgu konsularnego wystąpiło kilkuset polskich artystów. Jego praca była również skoncentrowana na przeprowadzeniu różnorodnych projektów, organizowaniu akcji pomocowych.

Polski urząd konsularny sprzyja też rozwojowi współpracy władz samorządowych Polski i Ukrainy. Konsul Ciarciński przypomniał wizyty przedstawicieli polskich władz państwowych w winnickim okręgu konsularnym, które ilustrują stan wzajemnych stosunków. Wyraził również

nadzieję na pozytywny rozwój kontaktów polsko-ukraińskich.

Z okazji jubileuszu prezes Żytomierskiego Obwodowego ZPU Wiktoria Laskowska-Szczur złożyła gratulacje i podziękowania zespołowi Konsulatu Generalnego RP w Winnicy i wyraziła nadzieję, że współpraca nadal będzie owocna.

Na zakończenie konferencji na przedstawiciele mediów czekała niespodzianka. Ponieważ spotkanie odbywało się w tłusty czwartek, jak każda polska tradycja wszyscy zostali poczęstowani puszystymi pączkami.

Olga Kolesowa

Z historii Konsulatu Generalnego RP w Winnicy

Konsulat Generalny RP w Winnicy został założony 1 września 2009 roku jako szósta placówka dyplomatyczna RP na Ukrainie (po Lwowie, Łucku, Kijowie, Charkowie i Odessie).

Oprócz wydawania wiz obywatelom ukraińskim, zadaniem konsulatu, podobnie jak innych placówek dyplomatycznych, jest opieka nad mieszkającymi w jego okręgu konsularnym Polakami, promocja Polski, sprzyjanie rozwojowi stosunków dwustronnych i współpracy między Polską i Ukrainą we wszystkich sferach życia politycznego, społecznego, gospodarczego, kulturalnego i naukowego.

Początkowo okręg konsularny konsulatu obejmował trzy obwody: żytomierski, chmielnicki oraz winnicki. Później przyłączono obwód czerniowiecki. Okręg ten zamieszkuje największa liczba Polaków i osób polskiego pochodzenia na Ukrainie, największe ich skupisko mieszka na Żytomierszczyźnie.

O utworzenie konsulatu zabiegali polscy i ukraińscy dyplomaci, a także władze miejskie i obwodowe Winniczyzny. Uroczyste otwarcie odbyło się 26 lutego 2010 roku. Uczestniczyli w nim m.in.: podsekretarz stanu w MSZ RP Andrzej Kremer, ambasador RP na Ukrainie Jacek Kluczkowski, wiceminister spraw zagranicznych Ukrainy Walerij Czałyj, przewodniczący Winnickiej Obwodowej Administracji Państwowej Ołeksandr Dombrowski, jego zastępca Orłow, przewodniczący Winnickiej Rady Obwodowej Grigorij Zabołotny oraz mer Winnicy Wołodymyr Grojsman. Obecny był także biskup diecezji kamienieckiej ks. Leon Dubrawski. Polaków Żytomierszczyzny reprezentowała prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur.

Jak podkreślił ambasador Jacek Kluczkowski, „głównym zadaniem nowego konsulatu będzie nie tylko wydawanie wiz, ale również opieka nad Polakami mieszkającymi na tych terenach, wspieranie polskich organizacji i rozwój polsko-ukraińskiej współpracy”.

Z okazji otwarcia polskiej placówki w Winnicy w teatrze muzyczno-dramatycznym odbył się świąteczny koncert, w którym wystąpiły Poleskie Sokoły, Dzwoneczki, Koroliski i Zespół Kameralny im. F. Dobrzyńskiego działające przy ŻOZPU, a także Podolskie Małwy z Gniewania oraz zespoły z Winnicy i Baru.

Redakcja

**Uroczyste otwarcie Konsulatu Generalnego RP w Winnicy /
Уроцисте відкриття Генерального Консульства РП у Вінниці**

**Prezesi organizacji polskich na uroczystościach w Winnicy /
Голови полонійних організацій на заході у Вінниці**

**W oczekiwaniu na otwarcie konsulatu /
В очікуванні відкриття консульства**

Wszystko tu się zaczęło... w rodzinie!

100-lecie urodzin Karola Wojtyły

„W tym mieście, w Wadowicach, wszystko się zaczęło. I życie się zaczęło, i szkoła się zaczęła, studia się zaczęły, i teatr się zaczął, i kapłaństwo się zaczęło...”

Któż z Polaków nie pamięta tych słów wypowiedzianych przez Jana Pawła II podczas jego pielgrzymki do rodzinnego miasta – Wadowic 16 czerwca 1999 roku? Przede wszystkim właśnie tam, w Wadowicach, równo sto lat temu zaczęło się jego życie.

Karol Wojtyła przyszedł na świat 18 maja 1920 roku, jako syn Karola i Emilii z domu Kaczorowskiej. Urodził się w domu na ul. Przy Rynku nr 2; do mieszkania Wojtyłów wchodziło się jednak od tyłu, od ul. Kościelnej 7. Kamienica należała do żydowskiego kupca Chaima Bałamutha, handlarza kryształów, a później także rowerów, a nawet motocykli.

Ojciec Karola był żołnierzem – pracował jako urzędnik wojskowy, matka zaś zajmowała się domem i dziećmi. Karol miał starszego o 14 lat brata Edmunda (lekarza) oraz siostrę Olgę, która zmarła zaraz po urodzeniu. Miesiąc po swoich narodzinach, 20 czerwca 1920 roku, został ochrzczony w pobliskim kościele pw. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny, z którym był związany do końca swojego pobytu w rodzinnym mieście. Tam służył do mszy św. jako ministrant.

Miesiąc przed Pierwszą Komunią Świętą zmarła jego matka. Od tej pory Karolem zajmował się ojciec – dbał o dobre wychowanie, naukę, patriotyzm i rozwój duchowy syna, który codziennie uczestniczył w mszy świętej. W Gimnazjum Męskim w Wadowicach dołączył do koła teatralnego, gdzie poznawał poezję i teatr. Kiedy miał 12 lat, zmarł jego brat w wyniku zarażenia się szkarlatyną od swoich pacjentów.

I można byłoby przytaczać kolejne etapy i wydarzenia z Jego życia... Te jednak wszyscy znamy. Napisano niezliczoną liczbę biografii św. Jana Pawła II, prac naukowych, które przetłumaczono na wiele języków. Jednak nie byłoby tego Wielkiego Papieża, gdyby nie rodzina, w której się urodził i wychował. To ona go ukształtowała. To kolana matki i ojca były dla niego pierwszą szkołą człowieczeństwa, miłości, modlitwy...

Mało znany jest fakt, że jego życie jeszcze pod sercem matki było w niebezpieczeństwie. Cięża zagrażała życiu Emilii Wojtyły. Gdy tylko ojciec Karola usłyszał, że wadowicki położnik zalecił jego żonie

Święty Jan Paweł II /
Святий Іоанн Павло II

Jan Paweł II z rodzicami: Karolem i Emilią /
Іоанн Павло II з батьками: Каролом і Емілією

aborcję, szybko poszukał innego lekarza, który mimo ryzyka zgodził się poprowadzić ciężę. Na wyraźną prośbę obojga małżonków i na ich odpowiedzialność.

Kiedy zbliżał się czas porodu, Wojtyła przyprowadził do domu położną, która miała odebrać dziecko. Sam natomiast z synem Edmundem poszedł do kościoła, by pomodlić się na nabożeństwie majowym. W tym czasie przyszedł na świat Karol. Wbrew zapowiedziom lekarzy dziecko urodziło się zdrowe, ale matka już nigdy nie wróciła do pełni sił. Jej życie naznaczone było coraz większym cierpieniem, nieustanną słabością.

Jako papież Jan Paweł II tak pisał o swojej matce w książce „Dar i tajemnica”: „Matkę straciłem jeszcze przed Pierwszą Komunią św. w wieku 9 lat i dlatego mniej ją pamiętam i mniej jestem świadom

jej wkładu w moje wychowanie religijne, a był on z pewnością bardzo duży”.

Dlatego największy wpływ na życie i wychowanie małego Lolka, jak nazywano powszechnie Karola, wywarł jego ojciec. Oddajmy znowu głos Papieżowi. W przywołanej książce tak pisał o swoim ojcu: „Mogłem na co dzień obserwować jego życie, które było życiem surowym. Z zawodu był wojskowym, a kiedy owdowiał, stało się ono jeszcze bardziej życiem ciągłej modlitwy. Nieraz zdarzało mi się budzić w nocy i wtedy zastawałem mego Ojca na kolanach, tak jak na kolanach widywałem go zawsze w kościele parafialnym”.

Przykład życia i modlitwy ojca owocowały w całym życiu Karola Wojtyły, także podczas jego pontyfikatu. Francuski pisarz, konwertyta i przyjaciel Papieża An-

Z ojcem Karolem /
З батьком Каролем

Z matką Emilią /
З мамою Емілією

dré Frossard w rozmowie z nim usłyszał na ten temat następujące wyznanie Jana Pawła II: „W wieku dziesięciu, dwunastu lat byłem ministrantem, ale muszę wyznać, że niezbyt gorliwym. Moja matka już nie żyła... Mój ojciec, spostrzegłszy moje niezdyscyplinowanie, powiedział pewnego dnia: »Nie jesteś dobrym ministrantem. Nie modlisz się dosyć do Ducha Świętego. Powinieneś się modlić do Niego«. I pokazał mi jakąś modlitwę.[...] Nie zapomniałem jej. Była to ważna lekcja duchowa, trwalsza i silniejsza niż wszystkie, jakie mogłem wyciągnąć w następstwie lektur

czy nauczania, które odebrałem. Z jakim przekonaniem mówił do mnie Ojciec! Jeszcze dziś słyszę jego głos. Rezultatem tej lekcji z dzieciństwa jest Encyklika o Duchu Świętym”.

Ojciec nauczył Lolka nie tylko modlić się, ale także kochać swoją ojczyznę. Kiedy odwiedzali go w domu koledzy, „pan kapitan”, jak nazywano ojca Karola, wyczerpał z biblioteczeki ilustrowaną książkę do historii i opowiadał im o bohaterskich dziejach Polski. Streszczał Trylogię Sienkiewicza albo czytał na głos wiersze Norwida. – Uczyl nas patriotyzmu, a także

porządku, systematyczności i poczucia obowiązku – wspomina Eugeniusz Mróz, kolega Wojtyły.

Przyszedł jednak tragiczny 1940 rok. W Boże Narodzenie Karol Wojtyła senior zachorował. Syn wezwał lekarza, wykupił lekarstwa. Dbał o to, by ojciec się oszczędzał. Jednak gdy 18 lutego 1941 roku wrócił z pracy do domu, zobaczył, że ojciec nie żyje. Rozplakał się jak dziecko. Całą noc klęczał przy nim i modlił się.

Już jako papież tak wspominał swojego ojca: „Moje lata chłopięce i młodzieńcze łączą się przede wszystkim z postacią Ojca, którego życie duchowe po stracie żony i starszego syna niezwykle się pogłębiło. Patrzyłem z bliska na jego życie, widziałem, jak umiał od siebie wymagać, widziałem, jak klękał do modlitwy. Ojciec, który umiał sam od siebie wymagać, w pewnym sensie nie musiał już wymagać od syna. Patrząc na niego, nauczyłem się, że trzeba samemu sobie stawiać wymagania i przykładać się do spełniania własnych obowiązków. Mojego Ojca uważam za niezwyklego człowieka”.

Dzisiaj, gdy rodzina jest tak bardzo zagrożona przez różnorakie ideologie, sądzę, że trzeba przy okazji świętowania 100. rocznicy urodzin naszego Wielkiego Rodaka uwypuklić środowisko jego rodziny, które miało decydujący wpływ na całe życie i pontyfikat Jana Pawła II.

Rodzice Karola Wojtyły, ich zaufanie do Boga w obliczu trudności i przeciwności życia stanowią doskonały wzór postępowania dla współczesnych rodzin. To w rodzinie kształtuje się charakter młodego człowieka. W rodzinie rodzi się również powołanie.

W swojej biografii Karol Wojtyła tak napisał: „Po synowsku całuję próg domu rodzinnego, wyrażając wdzięczność Opatrzności Bożej za dar życia przekazany mi przez moich Rodziców, za ciepło rodzinnego gniazda, za miłość moich najbliższych, która dawała poczucie bezpieczeństwa i mocy, nawet wtedy, gdy przychodziło zetknąć się z doświadczeniem śmierci i trudami codziennego życia w niespokojnych czasach”.

Niech ten jubileusz będzie okazją do świętowania nie tylko narodzin Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II Wielkiego, ale także do oddania hołdu jego rodzicom. Niech będzie również okazją do zastanowienia się nad kondycją współczesnej rodziny, naszych rodzin... Czy są one silne Bogiem, tak jak była rodzina Karola Wojtyły?

Ks. dk. Jacek Jan Pawłowicz

Wykorzystano fragmenty: Jan Paweł II, „Dar i tajemnica”, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 1996

Obraz „Zaślubiny Polski z morzem” Wojciecha Kossaka ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego /
Картина Войцеха Коссака „Заручини Польщі з морем” з колекції Музею Війська Польського

Akt zaślubin Polski z morzem

100 lat temu, 10 lutego 1920 roku, w Pucku dokonano symbolicznego aktu zaślubin Polski z morzem. W celu podkreślenia rangi obchodzonej właśnie rocznicy i znaczenia tego wydarzenia Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2020 Rokiem Zaślubin Polski z Morzem w Pucku.

Na mocy traktatu wersalskiego podpisanego 28 czerwca 1919 roku Polska uzyskała dostęp do Morza Bałtyckiego. W jej granicach nie znalazł się jednak żaden większy port. Gdańsk miał być Wolnym Miastem pozostającym pod protektoratem Ligi Narodów.

Formalne przejęcie Pomorza z rąk niemieckich miało nastąpić po ratyfikacji traktatu. Rozpoczęły się przygotowania. Na początku stycznia 1920 roku wszystko było gotowe. Ustalono zasady publikacji oraz upowszechniania odezw i rozporządzeń nowych władz, podstawy funkcjonowania straży obywatelskich, sposoby obejmowania kontroli nad budynkami, nominacji urzędników, a nawet - ceremonii powitania wojsk polskich.

Wkroczenie Wojska Polskiego do miasteczka Nowe nad Wisłą, 25 stycznia 1920 roku /
Вхід польської армії до міста Нове над Віслою, 25 січня 1920 року

Pomorze miały przejmować dwie grupy wojsk: Front Wielkopolski pod dowództwem generała Józefa Dowbor-Muśnickiego, wkraczający na te tereny od strony południowo-zachodniej, oraz Front Po-

morski pod dowództwem generała Józefa Hallera, któremu przypadła kluczowa rola.

Niemcy ratyfikowały traktat. Oficjalnie opanowywanie regionu rozpoczęło się 17 stycznia. Dzień później Wojsko Pol-

skie wkroczyło, witane owacyjnie, m.in. do Brodnicy i Torunia, przewidzianego na przyszłą stolicę województwa pomorskiego. Przybyły do Torunia gen. Józef Haller wydał specjalną odezwę do mieszkańców Pomorza.

Polscy żołnierze zajmujący kolejne pomorskie miejscowości wszędzie byli radośnie witani przez Polaków. Jednym z nich był Adam Skirzyński, żołnierz Błękitnej Armii gen. Hallera, który z potrzeby serca przybył z Ameryki, aby walczyć o niepodległość Rzeczypospolitej. Ten dzielny wojak pozostał na ziemi pomorskiej, wiążąc swoje życie z miejscową dziewczyną.

Jak wielkim przeżyciem było dla mieszkańców Pomorza wkroczenie wojsk polskich, świadczy zapis w księdze parafialnej parafii św. Mateusza w Nowem sporządzony przez ówczesnego proboszcza ks. Bartkowskiego: „W sobotę 24 I 1920 r. oddano o godz. 15:30 władzę miejską Polsce. Na domach urzędowych zawisła ukochana, polska biało-czerwona chorągiew. Następnego dnia 25 stycznia wkroczenie wojsk polskich do miasta naszego o 14:30. Była to niedziela. Przywitani na Rynku [...] o 18:00 nabożeństwo dziękczynne w farze. Na drugi dzień o 10:30 msza św. polowa na Rynku. Wspamiętałość tych dni uroczystych będzie dla parafian nowskich pamiątką. Bogu niech będą dzięki, że i ja jako proboszcz parafii tych dni doczekał”.

Potem przyszła kolej na: Starogard i Tucholę, Tczew, Chojnice i Kościerzynę, Kartuzy i Wejherowo.

10 lutego 1920 roku oddziały Frontu Pomorskiego dotarły do wybrzeża Bałtyku. W tym samym dniu do Gdańska przybył pociąg specjalny z gośćmi. Razem z gen. Hallerem przyjechali: delegacja Sejmu, przedstawiciele rządu, m.in. minister spraw wewnętrznych Stanisław Wojciechowski, wicepremier Wincenty Witos i kontradmirał Kazimierz Porębski, dyplomaci: szef misji brytyjskiej i attaché wojenno-morski USA, sztab, marynarze i artyści (Julian Fałat i Wanda Chelmońska).

Na dworcu gen. Haller spotkał się z Polonią gdańską. Tam też starosta dr Józef Wybicki wręczył mu dwa „pierścienie Zaślubin Rzeczypospolitej z Bałtykiem”. W rzeczywistości były to flizowane złotem platynowe obrączki z napisem „Gdańsk - Puck 10 lutego 1920”. Jedną z nich Józef Haller wrzucił do morza podczas uroczystości w Pucku, drugą nosił na palcu aż do śmierci w 1960 roku. Obecnie znajduje się ona w Muzeum księży mariańców w Licheniu.

Następnie delegacja pojechała do Pucka, gdzie odbyły się główne uroczystości.

Świętowanie obchodów zakłóciła nieco pogoda. Warszawski „Kurier Poranny” donosił: „Mimo to tłumy gdańszczan

Fot. arch. burmistrza Nowego, Wkroczenie Wojska Polskiego do miasteczka Nowe nad Wisłą, 25 stycznia 1920 roku /
Вхід польської армії до міста Нове над Віслою, 25 січня 1920 року

Zaślubiny Polski z morzem, Puck 10 lutego 1920 roku /
Еднання Польщі з морем, м. Пуцк, 10 лютого 1920 року

i tutejszej ludności witały entuzjastycznie przybywające do Pucka wojska polskie i przedstawiciele władz państwowych [...] Brnięto przez okropne błoto nad brzeg zatoki. Trzygodzinna uroczystość odbywała się wśród nieustannego deszczu. [...] W chwili zawieszenia polskiej bandery armaty dały 21 wystrzałów. Z kolei nastąpiła wzruszająca uroczystość zaślubin Polski z morzem. Generałowi Hallerowi włożono pierścien na palec, drugi zaś pierścien rzucono w morze”.

Z przemówienia generała Hallera: „Oto dzisiaj dzień czci i chwały! Jest on dniem wolności, bo rozpostarł skrzydła Orzeł Biały nie tylko nad ziemią polskimi, ale i nad morzem polskim. Naród czuje, że go już nie dusi hydra, która dotąd okręcała mu szyję i piersi. Teraz wolne przed nami światy, wolne kraje. Żeglarz polski będzie mógł dzisiaj wszędzie dotrzeć pod znakiem Białego Orła. Cały świat stoi mu otworem”.

Na pamiątkę zaślubin dokonano poświęcenia i wbicia w morze stupa z wyrytym od strony Bałtyku orłem Jagiellonów, a od strony łądu napisem: „Roku Pań-

Generał Józef Haller (1873-1960) /
Генерал Юзеф Халлер (1873-1960)

skiego 1920, 10 lutego Wojsko Polskie z gen. Józefem Hallerem na czele objęło na wieczyste posiadanie polskie morze”. Delegacja Sejmu rzuciła w fale morskie wieniec z szarfą z napisem: „Robotnicy polscy witają polskie morze”.

Andrzej Piotrowicz
ORPG

Diecezja charkowsko-zaporoska ma nowego biskupa

Na ordynariusza diecezji papież Franciszek mianował ks. Pawła Gonczaruka, dotychczasowego dyrektora Caritas Spes diecezji kamieniecko-podolskiej. Święcenia biskupie odbyły się 14 lutego – w święto patronów diecezji charkowsko-zaporoskiej św. Cyryla i Metodego w katedrze w Charkowie.

Głównym konsekratorem był nuncjusz apostolski na Ukrainie arcybiskup Claudio Gugerotti, a współkonsekratorami: poprzednik na biskupstwie w Charkowie i dotychczasowy administrator apostolski diecezji charkowsko-zaporoskiej bp Stanisław Szykoradiuk oraz ordynariusz diecezji kamieniecko-podolskiej bp Leon Dubrawski.

Na uroczysty ingres do charkowskiej katedry przybyli Episkopat Ukrainy, liczni kapłani, osoby konsekrowane, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Bartosz Cichocki, rodzina biskupa nominata oraz przedstawiciele Caritas Spes.

Jako hasło biskupie nowy hierarcha wybrał słowa: „Deus Caritas Est”, czyli Bóg jest Miłością. W swoim herbie zawarł przebite Serce Chrystusa w płomieniu miłości oraz literę „M”, która symbolizuje Najświętszą Maryję Pannę. W herbie znalazł się także miecz jako symbol Słowa Bożego.

Zgromadzonych przywitał bp Szykoradiuk. Podziękował nuncjuszowi apostolskiemu Claudio Gugerottiemu za „odmładzanie Kościoła” na Ukrainie poprzez nominację młodych biskupów. Nuncjusz Gugerotti z kolei podziękował bp. Leonowi Dubrawskiemu, gdyż to jego Kościół zrodził nowego biskupa.

Ta ziemia według abp. Gugerottiego jest wyjątkowa: tyle cierpienia znieśli tu ludzie, a mimo to jest nadal żywa, ma żywe wspólnoty, ma tak dobrych kapłanów. Nuncjusz apostolski powiedział także, że diecezja, której biskupem będzie ks. Paweł Gonczaruk, jest piękna, a zarazem niezwykła. Bo tu szczególnie ważna jest miłość w wymiarze praktycznym. Wyraził też przekonanie, że nowy biskup będzie sobie radził w tej „diecezji wojny”, ponieważ cechuje go wielka pracowitość i to, że z własnego doświadczenia wie, co to jest wojna i pokój. Nuncjusz Gugerotti życzył nominatowi, by stał się strażnikiem, który obwieszcza zakończenie wojny. Powiedział także, że pokój to epifania Boga na ziemi, a modlitwa jest naszym narzędziem do tego. Zachęcił więc, by budować pokój poprzez głoszenie Ewangelii, ponieważ

Uroczysta liturgia w katedrze wniebowzięcia Najświętszej Maryji Panny w Charkowie / Урочиста літургія в Харківському кафедральному соборі Успіння Діви Марії

Święcenia biskupie ks. Pawła Gonczaruka / Єпископська хіротонія кс. Павла Гончарука

Kościół istnieje po to, by głosić pokój, aż go przyjmą, by budować więź z Bogiem, aż ludzie to poczują, nauczać za pomocą cichego świadectwa, a Duch Święty będzie najlepszym nauczycielem. By troszczyć się o powierzony ogród, pielęgnować kwiaty, trzeba dotykać brudu ziemi, na której one rosną – powiedział.

Życzenia, wyrazy uznania i szacunku nowo wyświęconemu biskupowi złożyli przewodniczący Obwodowej Administracji Państwowej Oleksij Kuczer, biskup odeski, przewodniczący Konferencji Episkopatu Ukrainy Bronisław Bernacki, biskup pomocniczy diecezji charkowsko-zapo-

roskiej Jan Sobito, egzarcha doniecki Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego Stepan Meniok, arcybiskup charkowsko-połtawski Ukraińskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Igor Isiczenko, biskup charkowski i bohoduchowski Kościoła Prawosławnego Ukrainy Mytrofan Butyński, a także przedstawiciele Rad Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich i Zakonów Żeńskich Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie.

Ambasador Bartosz Cichocki złożył Pawłowi Gonczarukowi życzenia błogosławieństwa Bożego, pokoju i rozwoju oraz zapewnił, że o nowo wyświęconym

biskupie pamiętają w modlitwie również wierni polskiego pochodzenia.

W swoim słowie nowo wyświęcony ordynariusz diecezji charkowsko-zaporoskiej odwołał się do hasła ze swego herbu biskupiego: Bóg jest Miłością. „I ja się nie boję. Bóg mi wytłumaczył, kim jest – mówił. – Dał mi odpowiedź, kim jestem ja, kim mam być, do czego jestem stworzony. To właśnie Bóg-Miłość pokazał mi, dokąd mam dążyć. Miłość odpowiedziała mi na wszystkie pytania. Dziękuję Mu za to, że stworzył mnie i powołał mnie, by być »w Nim i z Nim«. On jest duszą mojej duszy. To największy istniejący skarb, którego nie może pokonać nawet śmierć. To bogactwo, które dał mi Pan Bóg, i tym bogactwem jest On. Wielkie podziękowania Tobie, Panie, za ten wielki dar — życie, które oznacza istnienie w miłości”.

Zwracając się do wiernych biskup Paweł powiedział: „Drodzy bracia i siostry! Wszyscy obecni i ci, którzy słuchają mnie przez media! Często byłem pytany: Co ksiądz będzie robić? Jaki jest program? Mój program to pragnienie zrealizowania tego, czego pragnie Pan Bóg. W Ewangelii według św. Jana czytamy: »Ojczy, chcę, aby także ci, których Mi dałeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem«. To był program Jezusa Chrystusa. Pragnę także, chcę i proszę, żeby to pragnienie Jezusa spełniło się nie tylko w moim życiu: żeby być w sercu dobrego, kochającego Ojca, ale pragnę także, żeby pragnienie Jezusa Chrystusa zrealizowało się w sercu każdej osoby. Żeby dusza każdego człowieka nasycała się Bogiem, który jest Miłością. Z tej oto jedności będzie świecić słońce, które nazywa się pokojem, bo pokój jest owocem Bożej miłości. Dlatego bardzo dziękuję Bogu za te wielkie dary, którymi mnie obdarzył z miłości. Nie zasłużyłem na to! Ale tym większa jest moja radość, że nie zasłużyłem, a otrzymałem, bo otrzymałem z miłości. I ta oto miłość sprawia, że idę do przodu. W Kościele, który jest namaszczonej drogą i w którym każda dusza szuka Boga, żeby znalazłszy Go, żyła”.

Diecezja charkowsko-zaporoska składa się z siedmiu dekanatów, których granice pokrywają się z granicami administracyjnymi obwodów charkowskiego, połtawskiego, sumskiego, zaporoskiego oraz dnipropropetrowskiego. Do diecezji należą także okupowane przez Rosję terytoria obwodów ługańskiego i donieckiego.

W dniu sakry składamy Ci, drogi ks. biskupie Pawle, najserdeczniejsze życzenia wielu łask Bożych oraz otwarcia na dary i natchnienia Ducha Świętego, a także opieki Najświętszej Maryi Panny. W trudnym czasie, który obecnie przeżywamy, zyczymy głębokiej wiary i niewzruszonej nadziei, a także zdrowia i sił do trwania w bliskości i duchowej łączności z powierzoną sobie ludem.

Wiktoria Laskowska-Szczur
za: kmc.media

(Od lewej) Bp Stanisław Szrokoradiuk, bp Paweł Gonczaruk, nuncjusz apostolski na Ukrainie arcybiskup Claudio Gugerotti / (Зліва) Єпископ Станіслав Ширококорядіук, єпископ Павел Гончарук, Апостольський нунцій в Україні архієпископ Клаудіо Гуджеротті

Nota informacyjna

Paweł Gonczaruk pochodzi z wielodzietnej polskiej rodziny katolickiej. Jest piątym dzieckiem spośród dwunastu. Urodził się 16 stycznia 1978 roku we wsi Kornaczówka w obwodzie chmielnickim, dorastał zaś w Gródku Podolskim, dokąd w dzieciństwie przeprowadziła się jego rodzina.

W 1995 roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Gródku Podolskim. W roku 2002 został wyświęcony na księdza w Kamieńcu Podolskim. Od tego czasu pełni posługę kapłańską w diecezji kamieniecko-podolskiej. Najpierw jako wikariusz w katedrze pw. Świętych Apostołów Piotra

i Pawła, a później przez siedem lat jako proboszcz w Dunajowcach. Od 5 grudnia 2003 roku jest dyrektorem diecezjalnego ośrodka Caritas-Spes w Kamieńcu Podolskim. Od 2005 roku piastuje urząd Obróncy Węzła Małżeńskiego w Sądzie Biskupim. W latach 2005-2010 studiował zaocznie prawo kanoniczne na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego, gdzie otrzymał stopień licencjata z zakresu prawa małżeńskiego. Często odwiedzał Donbas jako kapelan wolontariusz Chrześcijańskiej Służby Ratunkowej. Jest laureatem Nagrody o. Omelana Kowcza za wybitny wkład humanitarny.

Przejście byłych więźniów oraz Prezydenta RP przez Bramę Śmierci /
 Прохід колишніх в'язнів та президента Республіки Польща перед „брамою смерті”

75. rocznica wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau

Ponad 200 byłych więźniów niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau, ponad 60 delegacji państwowych oraz kilka delegacji organizacji międzynarodowych, przedstawiciele organizacji społecznych i duchowni uczestniczyli w uroczystościach rocznicowych, które odbyły się 27 stycznia na terenie Muzeum Auschwitz-Birkenau. Obecni ostrzegali dzisiejszy świat przed obojętnością wobec antysemityzmu i łamania praw mniejszości.

Obchody 75. rocznicy wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau prezydent Andrzej Duda (który objął patronat nad wydarzeniem) rozpoczął od złożenia wspólnie z byłymi więźniami wieńca przed Ścianą Śmierci (na dziedzińcu Bloku 11). W tym symbolicznym miejscu od jesieni 1941 roku w ciągu dwóch lat Niemcy rozstrzelali ok. 5,5 tys. osób, głównie Polaków.

Złożenie wieńca przed Ścianą Śmierci /
 Покладання квітів перед „стіною смерті”

Ceremonia główna odbyła się przy bramie głównej byłego obozu Auschwitz - Birkenau. Prezydent Andrzej Duda zainaugurował ją słowami: – Składamy hołd wszystkim sześcioletni milionom Żydów zamordowanych w Auschwitz oraz w innych obozach, gettach, miejscach kaźni.

W swoim przemówieniu prezydent podkreślił, że ma „przywilej i zaszczyt” ponownie zobowiązać się, by „zawsze pielęgnować pamięć i strzec prawdy o tym, co się tutaj wydarzyło”. Jak zaznaczył: – Prawda o Holokauście nie może umrzeć.

Pamięć o Auschwitz musi trwać, żeby Zagłada nigdy więcej się nie powtórzyła.

W towarzystwie przywódcy Izraela Reuwena Rivlina prezydent upamiętnił jednego z największych bohaterów XX wieku – rotmistrza Witolda Pileckiego, składając kwiaty przed jego pomnikiem. Popiersie znajduje się tuż przy torach, po których do Auschwitz docierały pierwsze transporty więźniów. Wcześniej, m.in. z Zofią Pilecką, córką rotmistrza, obejrzał Wystawę o Ruchu Oporu w Auschwitz znajdującą się w Bloku 11.

Podczas wspólnej konferencji prasowej z prezydentem Reuwenem Rivlinem Andrzej Duda podziękował przywódcy Izraela za obecność, która – jak mówił – stanowi widomy znak pamięci, widomy znak sprzeciwu wobec nieludzkiego traktowania, wobec nienawiści, wobec wszelkich form wrogości, zwłaszcza wrogości na tle rasowym.

– Obecność w Oświęcimiu w 75. rocznicę wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau to widomy znak pamięci i sprzeciwu wobec nienawiści, wszelkich form wrogości, zwłaszcza wrogości na tle rasowym – powiedział prezydent RP.

Andrzej Duda nie ukrywał wzruszenia, że w 75. rocznicę tamtego dnia tak wielu ocalonych i ocalałych przybyło po latach do Oświęcimia – do muzeum, które stanowi świadectwo straszliwej zagłady i wielkie ostrzeżenie dla świata – gdzie będą dawali świadectwo prawdzie. Jak dodał: – Z wielką przykrością przyjąłem to, że polski udział w walce przeciwko nazistom został pominięty podczas uroczystości w Yad Vashem, dlatego nie mogłem być tam obecny jako Prezydent RP.

Przed główną uroczystością prezydent Duda spotkał się z prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. Na wspólnej konferencji Andrzej Duda powiedział: – Zaproponowałem prezydentowi Wołody-

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski z prezydentem Polski Andrzejem Dudą / Президент України Володимир Зеленський з Президентом Польщі Анджеем Дудою

myrowi Zełenskiemu, żebyśmy wspólnie uczcili pamięć żołnierzy ukraińskich i polskich, którzy w 1920 roku walczyli z nawałą bolszewicką.

Z kolei prezydent Wołodymyr Zełenski stwierdził: – Udało się nam obniżyć emocje wokół wspólnej tragicznej przeszłości i dziś z otwartym sercem nasze kraje idą w przyszłość; w naszych relacjach od teraz akcentujemy to, co nas łączy.

Na ręce prezydenta Andrzeja Dudy wpłynęła proklamacja Donalda Trumpa. „Ustanawiam 27 stycznia 2020 roku Narodowym Dniem Pamięci o 75. Rocznicy Wyzwolenia Auschwitz” – napisał prezydent USA, który wezwał w niej wszystkich Amerykanów do obchodzenia tego dnia specjalnymi programami, ceremoniami, modlitwami i wspomnieniami.

Zwieńczeniem uroczystości w Auschwitz były modlitwy ekumeniczne w in-

tencji ofiar, które odmówili duchowni różnych wyznań chrześcijańskich i Żydzi.

Na zakończenie obchodów prezydent Andrzej Duda wraz z towarzyszącą mu podczas ceremonii małżonką, byłyymi więźniami obozu oraz przedstawicielami delegacji państwowych wzięły udział w marszu pod Międzynarodowy Pomnik Ofiar Obozu, ustawiony między ruinami dwóch największych krematoriów, Tam oddano hołd pomordowanym w KL Auschwitz-Birkenau.

W niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau, funkcjonującym w latach 1940-1945, Niemcy osadzili ok. 1,3 mln osób ponad 20 narodowości. Śmierć poniosło co najmniej 1,1 mln z nich.

Redakcja na podstawie: prezydent.pl, sejm.gov.pl

Brama główna Auschwitz II (Birkenau), zwana „Bramą Śmierci” / „Брама смерті” Біркеная (Аушвіц II)

Ksiądz biskup Leon Dubrawski poświęcił tablicę pamiątkową ks. prałata Ludwika Kamilewskiego /
Єпископ Леон Дубравський освятив пам'ятну дошку кс. прелата Людвіка Камілевського

Śpieszmy się kochać ludzi ...

21 stycznia w pierwszą rocznicę śmierci ks. prałata Ludwika Kamilewskiego (1946-2019) w kościele św. Wacława w Żytomierzu odbyła się msza święta w intencji zmarłego. Przewodniczył jej ordynariusz diecezji kamienieckiej bp Leon Dubrawski w koncelebrze z bp. emerytem Janem Purwińskim oraz proboszczem parafii ks. kanonikiem Wiktorem.

Na mszy świętej obecni byli arcybiskup żytomierski i poleski Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego Włodzimierz Szłapak, prowincjał Prowincji św. Michała Archanioła Zakonu Braci Mniejszych na Ukrainie o. Daniel Botwina OFM, konsul generalny RP w Winnicy Damian Ciarciński, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur, księża, siostry zakonne i wierni z różnych parafii diecezji kijowsko-żytomierskiej. Wszyscy modlili się o Boże miłosierdzie dla zmarłego.

W swym kazaniu bp Leon Dubrawski zastanawiał się nad rolą kapłana, problemem powołań i rolą rodziny w wychowaniu chrześcijanina.

Biskup poświęcił także tablicę pamiątkową ks. Ludwika Kamilewskiego, która została tego dnia odsłonięta. Tablicę ufundowali parafianie wdzięczni pierwszemu proboszczowi parafii św. Wacława za jego posługę i dzieło, jakie po sobie zostawił. To on bowiem odzyskał i zrekonstruował

Tablica upamiętniająca pierwszego proboszcza parafii św. Wacława ks. prałata Ludwika Kamilewskiego / Дошка на вшанування кс. прелата Людвіка Камілевського – першого священника парафії св. Вацлава

ich świątynię przebudowaną na zakład masarski i – co najważniejsze – zgromadził w niej ludzi, bez których Kościół nie istnieje.

Ks. prałat Ludwik Kamilewski odbudowywał kościoły nie tylko w Żytomierzu. Jego zasługą jest odzyskanie wielu innych świątyń katolickich w obwodzie lwowskim, na Wołyniu i Żytomierszczyźnie, łącznie ok. 30. Ten wytrwały organizator życia religijnego na Ukrainie, miał niezwykle dar przekonywania i jednoczenia ludzi. Po mszy wspomniano jego wkład w odbu-

dowę kościoła św. Wacława na Kroszni w Żytomierzu, świątyn w miejscowościach Czernihów, Zabridia (dawnej Wieś Polska) i wielu innych.

Wspomnieniami o ks. Ludwiku Kamilewskim, który przez 19 lat służył w kościołach żytomierskich, najpierw w katedrze św. Zofii, a potem w kościele św. Wacława, podzielił się bp Jan Purwiński. O swoich relacjach z ks. prałatem opowiedział arcybiskup żytomierski i poleski Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego Włodzimierz Szłapak. W imieniu rodziny głos zabrał prowincjał o. Daniel Botwina

Msza święta za ks. prałata Ludwika Kamilewskiego w pierwszą rocznicę jego śmierci / Свята меса у річницю смерті кс. прелата Людвіка Камілевського

OFM. Z szacunkiem i wdzięcznością mówili o ks. Ludwiku Kamilewskim przedstawiciele rady parafialnej, którzy wspominali go jako dobrego pasterza.

Dziękujemy zmarłemu za jego miłość do ludzi i troskę o nich, za kapłańską po-

slugę i pracę na rzecz odrodzenia świątyń rzymskokatolickich na Ukrainie. Modlimy się do Pana naszego o miłosierdzie i życie wieczne dla ks. prałata Ludwika Kamilewskiego. Pamięć o byłym proboszczu na zawsze pozostanie w sercach jego pa-

rafian i wszystkich, którzy spotkali go na swej drodze.

Uroczystość zorganizował ks. kanonik Wiktor Makowski.

Olga Kolesowa

Prof. dr hab. Anatol Świącicki nie żyje

Prof. dr hab. Anatol Świącicki
2.5.1948-29.1.2020

29 stycznia w wieku 72 lat zmarł w Kijowie profesor medycyny Anatol Świącicki, lekarz, akademik Akademii Nauk Wyższych Ukrainy, członek honorowy Polskiej Akademii Medycyny, członek Światowej Akademii im. Alberta Schweitzera.

Pożegnanie prof. Anatola Świącickiego odbyło się 31 stycznia w murach Narodowego Uniwersytetu Medycyny im. O. Bohomolca. Wybitnego lekarza, a zarazem przedstawiciela inteligencji polskiej

Kijowa przybyli pożegnać m.in.: w imieniu Ambasady i Wydziału Konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie kierownik Referatu ds. Współpracy Naukowo-Oświatowej Ambasady Ewa Matuzek-Zagata i kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie Dorota Dmuchowska, prezesi i członkowie polskich organizacji, koledzy, studenci, znajomi, uczniowie i pacjenci.

Anatol Świącicki, syn Stanisława, urodził się 2 maja 1948 roku w Żytomierzu w polskiej rodzinie. W 1967 roku ukończył Średnią Szkołę Farmaceutyczną w Żytomierzu, a osiem lat później Wydział Medyczny Instytutu Medycznego w Kijowie (od 1995 roku – Narodowy Uniwersytet Medyczny).

Anatol Świącicki był doktorem habilitowanym nauk medycznych, znakomitym specjalistą w zakresie reumatologii i gastroenterologii, doskonałym dydaktykiem i nauczycielem akademickim, a także wysoko cenionym naukowcem, akademikiem Akademii Nauk Szkoły Wyższej Ukrainy. Kierował Katedrą Chorób Wewnętrznych Wydziału Stomatologicznego Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. O. Bohomolca. Był redaktorem naczelnym czasopisma „Lekarz praktykujący”, członkiem rad i kolegów redakcyjnych wielu pism medycznych, w tym zagranicznych: „Medycyna Praktyczna”,

„Reumatologia/Rheumatology”, „Developmental Period Medicine/Medycyna Wieków Rozwojowych”, „Ginekologia i Położnictwo – medical project”.

Profesor Anatol Świącicki jest autorem ponad 850 prac naukowych, w tym ośmiu podręczników, 38 skryptów, 13 monografii, pięciu informatorów źródłowych, 35 patentów. Wypromował czterech doktorów habilitowanych i 27 doktorów nauk medycznych.

W 1993 roku przy Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. Adama Mickiewicza w Kijowie Anatol Świącicki zorganizował sekcję medyczną, a w roku 1995 Polskie Stowarzyszenie Medyczne na Ukrainie jako jednostkę strukturalną ZPU, zrzesza jąca ok. 300 lekarzy z 18 obwodów Ukrainy. Aktywnie działał w środowisku polskim na Ukrainie. Do 2012 roku był członkiem Zarządu Głównego Związku Polaków na Ukrainie. Dużo serca włożył w sprawę rozwoju współpracy naukowców i lekarzy z Ukrainy i Polski. W pamięci rodaków pozostanie jako osoba dbająca o polskość, niezwykle ofiarna i skora do pomocy potrzebującym.

Zarząd Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie składa wyrazy współczucia Rodzinie i bliskim.

„Hej kołęda, kołęda!” – wielkie kołędowanie na Śląsku

Artyści z Żytomierszczyzny w ramach XI edycji projektu Kołędnicy z Żytomierza, nad którym patronat honorowy objął marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski, zaśpiewali na ziemi śląskiej kołędy i pieśni bożonarodzeniowe.

Śpiewanie kołęd to jeden z najpiękniejszych polskich zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia, jedna z najwyższych polskich tradycji narodowych. Jednak zwyczaj wspólnego kołędowania zanika. Organizatorzy koncertów w ramach projektu Kołędnicy z Żytomierza pragną nie tylko zachęcić wszystkich do wspólnego śpiewania oraz uświadomić na piękno i wymowę polskich kołęd, ale także zapoznać i zbliżyć rodaków ze Śląska i Żytomierszczyzny.

Festiwal w Będzinie

W Będzinie odbył się w tym roku 26. już Międzynarodowy Festiwal Kołęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika, największy tego typu przegląd kołędowy w Polsce. Na przesłuchaniach zaprezentowało się 141 solistów, chórów i zespołów, wyłonionych spośród 1675 uczestników eliminacji, które zostały przeprowadzone w grudniu w blisko 40 ośrodkach w Polsce, na Ukrainie (w Równem, Żytomierzu, Korosteniu), Białorusi (w Baranowiczach i Lidzie) i Litwie (w Wilnie). Jury, w którym zasiedli profesorowie akademii muzycznych: Ewa Biegas (przewodnicząca), Teresa Krasowska i ks. Paweł Sobierajski, wysłuchało w ich wykonaniu prawie 400 kołęd i pastorałek z całego świata w rozmaitych aranżacjach.

Festiwal zakończył się koncertem galowym w Sanktuarium Polskiej Golgoty Wschodu, na którym wystąpili najzdolniejsi wykonawcy tej edycji oraz zostały wręczone nagrody. Najważniejszą z nich – Grand Prix Festiwalu oraz nagrodę za najlepsze wykonanie tradycyjnej polskiej kołędy (w wysokości 10 000 zł, ufundowaną przez prezydenta Miasta Będzina Łukasza Komoniewskiego) otrzymał zespół wokalny Szalone Małolaty ze Studia Artystycznego Katarzyny Panicz „Szalone i Szalone Małolaty” w Elblągu. Zespół wykonał kołędę „Hej, w dzień narodzenia”.

W finale wystąpili też wykonawcy z Ukrainy: Sofia Bohucka (kierownik Dina Chalimonczuk) z Olewskiego Rejonowego Związku Polaków na Ukrainie oraz działające przy Żytomierskim Obwodowym

Wzruszające spotkanie w gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach /
Зворушлива зустріч у Сілезькому сеймі в Катовіцах

Dzwoneczki na XXVI Międzynarodowym Festiwalu Kołęd i Pastorałek /
“Дзвонечки” на XXVI Міжнародному фестивалі різдвяних колядок та щедрівок

Związku Polaków na Ukrainie Polski Dziecięcy Zespół Wokalny „Dzwoneczki” (pod kierownictwem Jadwigi i Bogdana Poliszczuków) i Polski Wokalny Zespół „Malwy” (kierownik Iryna Nawojewa). Ten ostatni otrzymał wyróżnienie w kategorii zespoły wokalne i wokально-instrumentalne.

Kołędnicy z Żytomierza

Organizatorami projektu Kołędnicy z Żytomierza od wielu lat są Żytomierski

Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Śmiało można powiedzieć, że festiwal ma swoich stałych przyjaciół i wielbicieli, a także partnerów. Jedno, co się zmienia, to trasa koncertowa, na której pojawiają się nowe miasta.

Pobył żytomierzan na Śląsku to nie tylko koncerty, to także wycieczki, zwiedzanie wystaw, muzeów, udział w warsztatach artystycznych i plastycznych oraz

spotkania, których niezmiennym celem jest zacieśnianie kontaktów między Polakami z Żytomierszczyzny a Ślązakami.

W tym roku w projekcie kołędniczym wzięły udział solistki Anita Cyporeno, Natalia Zubarewa, Sofia Bohucka i Dina Chalimonczuk, duet Stokrotka, Halina Dowbysz, Irena Nawojewa, Katarzyna Bakalczuk, Zespół Wokalny „Malwy” i Zasłużony dla Kultury Polskiej Wokalny Dziecięcy Zespół „Dzwoneczki”. Artyści kołędowali w Chorzowie, Koszęcinie, Rusinowicach, Jaworznie, Bytomiu oraz Katowicach.

W Koszęcinie, gdzie gościli jak co roku w siedzibie zaprzyjaźnionego Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. S. Hadyny, wystąpili w przepięknej kaplicy, wielokrotnie bisując na życzenie widzów.

Bardzo wzruszający był koncert w Katowicach w gmachu Sejmu Śląskiego. Śpiewem kołęd oraz zapowiedziami wykonawcy z Żytomierza starali się odwdziżyć rodakom za wieloletnie wsparcie. Przewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego Jan Kawulok wyraził uznanie prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorii Laskowskiej-Szczur i podziękował jej za wysiłki podejmowane na rzecz umocnienia relacji międzypaństwowych.

„Dzięki podpisanemu »Porozumieniu o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków z Żytomierskiej Obwodową Administracją Państwową« w ramach naszej współpracy z Żytomierskim Obwodowym Związkiem Polaków na Ukrainie realizujemy wakacyjną akcją Lato z Polską i projekt »Z Polską w sercu«. Wspieramy też inicjatywę »Podaruj znicz na Kresy« i wysyłamy paczki z okazji Bożego Narodzenia i Wielkanocy” – podkreśliła Agata Żak z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Po raz pierwszy kołędnicy z Żytomierza wystąpili w Jaworznie, dokąd przyjechali na zaproszenie radnej Sejmiku Województwa Śląskiego Marii Materli. W sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury w Osiedlu Stałym zaśpiewali kołędy polskie i ukraińskie oraz pieśni patriotyczne. Publiczność z ochotą włączyła się do śpiewu „Wśród nocnej ciszy”. Nagrodą były owacje na stojąco oraz okrzyki „Dziękujemy!” i „Zapraszamy!”.

Goście z Ukrainy odwiedzili w Jaworznie Ośrodek Edukacji Ekologiczno-Geologicznej GEOsferę – 8-hektarowy park tematyczny z ogrodami znajdujący się na terenie dawnego kamieniołomu wapieni triasowych Sadowa Góra. Miejsce to jest nie tylko perłą na rekreacyjnej mapie Jaworzna, ale oferuje również profesjonalne zajęcia edukacyjne z zakresu dziejów Ziemi, geologii, paleontologii, botaniki i ogól-

Śpiewa Sofia Bohucka przy akompaniamencie kierownik Diny Chalimonczuk / Співає Софія Богуцька, акомпаніатор та керівник Діна Халімончук

Polski Zespół Wokalny „Malwy”, otrzymał wyróżnienie w kategorii zespoły wokalne i wokально-instrumentalne / Польський вокальний ансамбль „Мальви”, отримав відзнаку у категорії вокальних та вокально-інструментальних ансамблів

Po raz pierwszy żytomierscy kołędnicy wystąpili w Jaworznie / Вперше житомирські колядники завітали до міста Яворзно

Podczas warsztatów młodzi żytomierzanie poznawali polskie tradycje /
Майстер-клас з вивчення польських традицій

Koncert kolęd w Koszęcinie /
Концерт колядок в Кошенцінє

Koncert „Hej kolęda, kolęda!” w partnerskim i gościnnym Bytomiu /
Концерт „Хей, коляда, коляда!” в партнерському та гостинному місті Битом

nej wiedzy o przyrodzie. Młodzi kolędnicy skorzystali z ciekawych poznawczych warsztatów edukacyjnych.

Mieszkańcy Chorzowa w Miejskim Domu Kultury „Batory” mieli okazję wysłuchać najpiękniejszych kolęd i pastorałek w wykonaniu polskich zespołów artystycznych z Żytomierza po raz drugi. Zaprosiła ich Alina Łysikowska, współorganizatorka Festiwalu Młodych Splot. Tym razem oprócz kolęd rozbrzmiały pieśni patriotyczne: „Ojczyzna ma”, „Rozkwiwały pąki białych róż” czy „Taki kraj”, które wprowadziły nutę tęsknoty za ojczyzną. Kolędnicy usłyszeli wiele słów podziękowania i uznania od widzów i wiceprezydenta Chorzowa Wiesława Ciężkowskiego oraz zaproszenie na następne koncerty.

Szczególnym przeżyciem dla żytomierzan była msza święta i koncert kolęd w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjnym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Rusinowicach pw. św. Rafała Archanioła. Szczęśliwe oczy chorych dzieci były najpiękniejszą nagrodą dla wykonawców.

Na zakończenie pobytu w partnerskim i gościnnym Bytomiu w sali Teatru Rozbark odbył się koncert „Hej kolęda, kolęda!”. Publiczność wysłuchała polskich i ukraińskich kolęd, pieśni patriotycznych oraz ukraińskich piosenek ludowych. Dwugodzinny występ został przyjęty przez słuchaczy gromkimi brawami i łzami wzruszenia. Wiceprezydent Bytomia Adam Frasz podziękował artystom za przyjazd i piękny koncert, a Agata Żak zaprosiła ich za rok.

Koncerty poprowadziła Wiktoria Laskowska-Szczur.

Kolędowanie jest miejscem spotkania, bycia razem, okazją do nowego odczytania tradycyjnego repertuaru kolędniczego. Oprócz chęci pokazania, że kolędy stanowią niewyczerpane źródło inspiracji muzycznych i śpiewaczych, zamiarem kolędników z Żytomierza było również podarowanie słuchaczom przestrzeni na radość i wspólny śpiew. I to się udało. Wszędzie byli przyjmowani z aplauzem, a nawet owacjami na stojąco, publiczność zawsze domagała się bisów.

Pobyt delegacji z Ukrainy na Śląsku był możliwy dzięki pomocy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego i Konsulatu Generalnego RP w Winnicy oraz wielu współorganizatorów i ofiarodawców. Słowa wdzięczności należą się także organizatorom XXVI Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie oraz XI edycji projektu Kolędnicy z Żytomierza. Tegoroczny bardzo bogaty program kulturalno-oświatowy na Śląsku wspaniale przygotowała Agata Żak.

Wiktoria Laskowska-Szczur, Żytomierz

Z Polską w sercu!

W ramach tak zatytułowanego projektu oświatowego najlepsi uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego w dniach 16-22 grudnia 2019 roku zapoznawali się z zabytkami, tradycjami bożonarodzeniowymi i kulturą polską w dwóch śląskich miastach: Bytomiu i Katowicach.

Bardzo interesująca dla uczniów była wizyta w studiu kulinarnym Fudio w centrum Bytomia, gdzie mieli okazję poznać polskie tradycje kulinarne i nauczyć się sztuki gotowania. Podczas warsztatów uczyli się lepić pierogi, a także próbowali – udanie – opanować technikę pieczenia słodkich bułeczek. Przygotowane przez nich pyszne dania stały się elementem lunchu, który zjedli.

W Muzeum Śląskim w Katowicach młodzież zapoznała się z historią Śląska. Jako że placówka znajduje się na terenie dawnej kopalni węgla kamiennego, sale wystawowe usytuowane są pod ziemią, na dwóch poziomach. Wśród stałych ekspozycji są: galeria malarstwa polskiego, na której prezentowane są obrazy polskich artystów światowego formatu, galeria sztuki nieprofesjonalnej, galeria sztuki sakralnej, a na niższym poziomie wystawa dotycząca historii Śląska Cieszyńskiego i historii Górnego Śląska, ilustrująca dzieje regionu i rozwoju przemysłu wydobywczego. Muzeum oferuje także wizytę w pokoju zagadek. Escape room „Skrytka powstańców” to świetna zabawa, z której skorzystali młodzi żytomierzanie.

Przy okazji wizyty u władz wojewódzkich młodzież zwiedziła gmach Sejmu Śląskiego. Z delegacją z Żytomierza spotkał się marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski. Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie opowiedziała obecnym o wieloletniej owocnej współpracy między obwodem żytomierskim i województwem śląskim oraz podziękowała za wsparcie Polaków z Żytomierszczyzny.

„Współpracę tworzą ludzie. Będziemy nadal współpracować z Żytomierszczyzną i współpraca ta nadal będzie owocna” – zaznaczył marszałek Jakub Chelstowski. Wysoko przy tym ocenił pracę wydziału współpracy międzynarodowej. Spotkaniu towarzyszyły kolędy i życzenia świąteczne.

Atrakcji nie brakowało! Uczniowie odwiedzili jarmark bożonarodzeniowy zorganizowany na rynku w Katowicach, który prezentował się wspaniale zwłaszcza wieńczącymi, gdy zmrok rozświetlały świątecz-

Marszałek województwa Śląskiego Jakub Chelstowski spotkał się z delegacją z Żytomierza / Маршалок Сілезького воєводства Якуб Хелстовскі зустрівся з делегацією з Житомира

Warsztaty – kulinarne w Bytomiu / Майстер-клас з вивчення польських традицій

ne dekoracje. Karuzela, baśniowy pociąg i kolorowe budki z postaciami z bajkowego lasu zachwycały. Na stoiskach można było kupić wyroby rękodzielnicze, świąteczne ozdoby, ceramikę, ręcznie malowane bombki, ekotorby, kartki świąteczne, wianki, bukiety, stroiki, zabawki z drewna, biżuterię, ikony i dewocjonalia.

W niedzielę uczniowie uczestniczyli w mszy świętej w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach.

Czas upłynął szybko. Szczęśliwi i zadowoleni uczestnicy projektu wrócili do rodzinnego Żytomierza.

Wyjazd młodzieży został zorganizowany przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, prezydenta Bytomia i Konsulatu Generalnego RP w Winnicy.

Irena Świtelska

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego w Żytomierzu

W ramach obchodzonego na całym świecie święta języka ojczystego w Żytomierskiej Bibliotece Obwodowej odbył się XIII Konkurs Ortograficzny „Mistrz ortografii polskiej”, V Konkurs Historyczny oraz koncert z udziałem mniejszości narodowych.

Język ojczysty stanowi bezcenne dobro każdego narodu, odgrywa ważną rolę w procesie tworzenia tożsamości narodowej. Język jest spoiwem łączącym poszczególnych członków narodu, pozwala budować jego moralną siłę i trwać niezależnie od okoliczności. Ani władzom carskim, ani sowieckim nie udało się, mimo represji wobec Polaków, wykorzenić polskiej mowy i miłości do ojczyzny. Znajomość języka pozostała i dziś jest pielęgnowana.

23 lutego w Żytomierskiej Bibliotece Obwodowej ponad 90 uczniów z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego oraz szkoły średniej nr 36 wzięło udział w pisaniu dyktanda. Zanim zabrali się do pisania, wysłuchali prezes Wiktorii Laskowskiej-Szczur, która przypomniała im wieloletnią tradycję obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, podkreśliła wagę kształtowania nawyków poprawnej polszczyzny oraz życzyła uczestnikom połamania piór. Prezes żytomierskiego oddziału ZNP Mirosława Starowierow zaś podziękowała Wiktorii Laskowskiej-Szczur za organizację imprezy oraz uczniom i nauczycielom za liczne przybycie.

Tekst dyktanda został przygotowany i odczytany przez Anetę Piotrowicz, prace sprawdzali nauczyciele języka polskiego: Anetta Piotrowicz, Wiktoria Rozbicka-Gołub oraz przewodnicząca komisji Mirosława Starowierow. Mistrzem ortografii polskiej XIII Konkursu Ortograficznego został Bohdan Mirosznikow, II miejsce zajęła Weronika Aleksiejenko, III – Antoni Leus, Maria Sokołowska i Jurij Podorożny.

W V Konkursie Historycznym klasyfikacja przedstawia się następująco: I miejsce zdobył Jurij Podorożny, II przypadło Oldze Baszyńskiej, na III miejscu uplasował się Wsewołod Gabruk, IV zajęli ex aequo Bohdan Mirosznikow i Weronika Aleksiejenko. Testy opracował nauczyciel historii (ORPEG) Andrzej Piotrowicz.

Po zakończeniu dyktanda w auli biblioteki odbył się koncert z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych: Polaków, Czechów i Ormian. Widzowie nagradzali

XIII Konkurs Ortograficzny „Mistrz ortografii polskiej” / XIII конкурс “Майстер польської орфографії”

Tekst dyktanda został przygotowany i odczytany przez Anetę Piotrowicz / Диктант читала Анета Пьотровіч

Najmłodsi artyści koncertu / Наймолодші виконавці концерту

gromkimi brawami piękne występy uczniów szkół sobotnio-niedzielnich, solistki Natalii Zubarewej, członków Polskiego Teatru Lalek ModernPol, Zespołu Polskiego Tańca „Koroliski” oraz Polskiego Zespołu Wokalnego „Dzwoneczki”.

Czeską kulturę reprezentowały zespoły Wołyńskie Czechy i dziecięcy – Rozmarinek (kierownik Olena Łagowska, nauczycielka Ewa Rzęzniczkowa). Wiersze o Armenii w języku ojczystym deklamowali uczniowie, którzy również pięknie zaprezentowali taniec „Chusteczka”.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego okolicznościowe przemówienia wygłosili: kierownik Wydziału ds. Religii i Mniejszości Narodowych Obwodowej Administracji Państwowej Aleksander Piwowski, prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur, prezes Żytomierskiego Związku Czechów Wołyńskich Ludmiła Czyżewska i prezes stowarzyszenia diaspory Ormian „Erebuni” Sargis Martirosian.

Nie zabrakło uśmiechu i radości, słodyczy, pączków, chrustów oraz miłej zabawy!

Obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego zorganizowały Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, Obwodowa Administracja Państwowa i Punkt Informacyjno-Edukacyjny KUL.

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego jest obchodzony na całym świecie 21 lutego. Ma na celu podkreślenie bogactwa różnorodności językowej globu, promocji wielojęzyczności i zachęcenie do nauki języków obcych. Znajomość języków umożliwi komunikację, przez co zbliża do siebie ludzi. UNESCO (Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury), inicjator dnia języka ojczystego, opowiada się za zbliżeniem kultur i ich integracją, zwłaszcza poprzez język, ponieważ jest on istotnym czynnikiem rozwoju dziedzictwa duchowego świata.

Wiktoria Laskowska-Szczur

**Organizatorzy Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego /
Організатори Міжнародного дня рідної мови**

**Tanec w wykonaniu zespołu Koroliski pod kierownictwem Ireny Świtelskiej /
Танок у виконанні ансамблю „Короліски” під керівництвом І. Світельської**

**Uczestnicy koncertu i przedstawiciele mniejszości narodowych /
Учасники концерту та представники національно-культурних товариств**

Polacy w Żytomierzu uczcili Żołnierzy Wyklętych

1 marca w katedrze św. Zofii odbyła się msza święta w intencji bohaterów polskiego powojennego podziemia niepodległościowego. Uroczystości zorganizował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Punkt Informacyjno-Edukacyjny KUL.

Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” to święto, które ma na celu uczczenie żołnierzy podziemia antykomunistycznego. Upamiętnia tych, którzy od 1944 do 1963 roku walczyli o prawo do samostanowienia polskiego społeczeństwa, stawiając zbrojny opór sowieckiej okupacji i narzuconej przez Moskwę władzy komunistycznej.

Uroczystości rozpoczęły się od wykładu „Żołnierze antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia po II wojnie światowej” Andrzeja Piotrowicza, nauczyciela historii z ORPEG. Wysłuchali go uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, nauczyciele, rodzice uczniów oraz zaproszeni goście.

Andrzej Piotrowicz przybliżył obecnym historię Żołnierzy Wyklętych, którzy poświęcili życie w walce o wolną Polskę. Wśród zaprezentowanych postaci szczególne zainteresowanie wzbudziła sylwetka żytomierzanina płk. Franciszka Niepokulczyckiego, pseudonim Teodor, uczestnika powojennego podziemia antykomunistycznego, prezesa Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość w latach 1945-1946, więźnia politycznego okresu stalinowskiego.

1 marca w katedrze pw. św. Zofii odbyła się msza święta w intencji bohaterów polskiego powojennego podziemia niepodległościowego, którą celebrował ks. Witek Wojtek. Następnie młodzież wraz z gośćmi udała się pod pomnik św. Jana Pawła II, gdzie zapalono białe i czerwone znicze.

Warto przywołać tu słowa, które polski papież wypowiedział 18 maja 1994 pod Monte Cassino, w 50. rocznicę zwycięskiej bitwy stoczonej przez żołnierzy II Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Podkreślił, że oprócz Polaków poległych w walkach o wzgórze klasztorne trzeba pamiętać o ofiarach systemu totalitarnego z czasów PRL. „Trzeba wspomnieć wszystkich zamordo-

Uroczystości upamiętniające Żołnierzy Wyklętych /
Заходи щодо вшанування пам'яті солдатів, котрих “викреслено” з нашої пам'яті

Msza święta w intencji bohaterów polskiego powojennego podziemia niepodległościowego /
Свята Меса за героїв польського післявоєнного підпілля

wanych rękami także polskich instytucji i służb bezpieczeństwa, pozostających na usługach systemu przyniesionego ze wschodu. Trzeba ich przynajmniej przypomnieć przed Bogiem i historią, aby nie

zamazywać prawdy o naszej przeszłości w tym decydującym momencie dziejów” – powiedział Jan Paweł II.

Cześć i chwała bohaterom!

Wiktorja Laskowska-Szczur

Życzenia z okazji 50. rocznicy urodzin księdza kanonika Wiktora Makowskiego

Czcigodny Księżę Kanoniku Wiktorze, w dniu Twoich 50. urodzin pragniemy złożyć Ci najserdeczniejsze życzenia zdrowia i błogosławieństwa Bożego na każdy dzień, nieustannej opieki Matki Najświętszej oraz obfitych darów Ducha Świętego! My wszyscy, którzy Księdza spotykamy, odczuwamy obecność Boga i Jego miłość i niech tak będzie nieustannie.

Pięćdziesiąta rocznica urodzin to okazja do świętowania, ale i czas podsumowania dotychczasowych dokonań, radości z minionych wydarzeń, refleksji. Cieszymy się, że możemy w tym momencie towarzyszyć Księdzu, ale przede wszystkim jesteśmy wdzięczni za łaski, które dzięki Twojej modlitwie przemieniają nasze serca, a także za SŁOWO, które słyszymy w języku naszych ojców.

Oby poczucie satysfakcji z pełnionej posługi kapłańskiej nigdy Cię nie opuszczało, a działania duszpasterskie przynosiły obfite owoce. Niech Jezus Chrystus nieustannie obdarza Cię wszelkimi łaskami, wzmacnia Twoje powołanie i daje siły do prowadzenia parafii.

Wielu radosnych chwil, pozytywnego nastawienia i stałego podążania drogą Bożą ku świętości życzą parafianie

Bóg zapłać za wszelkie dobro, Księżę Wiktorze!

Zarząd Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie

Ksiądz kanonik Wiktor Makowski
Ксьондз канонік Віктор Маковський

Kościół pw. św. Wacława w Żytomierzu

W miejscu dzisiejszej dzielnicy Żytomierza Krosznia na przełomie XIX i XX wieku istniały dwie wsie: Krosznia Ruska zamieszkała przez Polaków oraz Krosznia Czeska, w której osiedlili się Czesi. Mimo że mieszkańcy obydwu miejscowości byli katolikami, władze carskie nie godziły się na budowę kościoła rzymskokatolickiego. Zmienił to dopiero ukaz tolerancyjny cara Mikołaja II z 1905 roku.

W 1907 roku na podarowanej przez polskiego ziemianina Andrzeja Arszyniew-

skiego działce zbudowano murowaną świątynię, która została konsekrowana już w następnym roku. Kościół funkcjonował do 13 sierpnia 1948, kiedy to władze komunistyczne upaństwowiły budynek.

W kolejnych latach służył on różnym celom: jako klub, następnie biblioteka, potem siedziba stowarzyszenia spożywczego, a od 1960 roku masarnia. Ulokowanie w murach kościoła zakładów mięsnych wymusiło dobudowanie do niego hal produkcyjnych, które całkowicie zmieniły sylwetkę świątyni.

Upór i determinacja ówczesnego proboszcza parafii katedralnej ks. Ludwika Kamilewskiego sprawiły, że w 2001 r. parafia św. Wacława się odrodziła, a kościół udało się odzyskać. W 2002 roku wiernym zwrócono zdewastowane ściany kościoła. 28 września 2013 roku abp Piotr Malczuk OFM konsekrował odnowioną świątynię. Od 2018 roku proboszczem parafii został ks. Kanonik Wiktor Makowski. Codziennie oraz w niedziele o 9.00 god. Msze Święte są odprawiane w języku polskim.

Oleksander Pywowski

Polacy w Żytomierzu oddali hołd uczestnikowi powstania styczniowego Janowi Paderewskiemu / Поляки у Житомирі вшанували пам'ять січневого повстанця Яна Ігнація Падеревського

Członkowie ŻOZPU zapalili znicze w hołdzie bohaterom Majdanu / Члени ЖОЗПУ запалили свічки пам'яті на честь героїв Майдану

Wizyta ambasadora RP Bartosza Cichockiego w Żytomierzu / Візит Посла РП Бартоша Ціхоцького до Житомира

Tłusty czwartek obchodzą w polskiej szkółce działającej przy Korosteńskim Związku Polaków na Ukrainie / Масний четвер в Польській школі при Коростенській Спілці поляків України

19 stycznia odbył się koncert polskich koled i pastorałek zorganizowany przez ks. dk. dr Jacka Pawłowicza Duszpasterza Polaków przy parafii konkatedralnej pw. św. Aleksandra w Kijowie / 19 січня відбувся концерт польських колядок та щедрівок, організований кс. дк. Яцеком Павловичем, Душпастирем поляків при конкафедральній парафії св. Олександра в Києві